

Høyskolen Kristiania

BOP3100

BACHELOROPPGAVE

Prosjekt og prosessbeskrivelse

25. Mai, 2016

Eksamensnr. - 985246

“Denne eksamen er gjennomført som en del av utdannelsen ved Høyskolen Christiania.
Høyskolen Christiania er ikke ansvarlig for oppgavens metoder, resultater, konklusjoner eller
anbefalinger.”

INNHALDSFORTEGNELSE:

1.0 Innledning og problemstilling	side 4
2.0 Mål for prosjektet	side 4
2.1 Bakgrunn for prosjektet	side 4
2.2 Problemområdet	side 5
2.3 Formålet	side 5
2.4 Problemstilling og underspørsmål	side 5
2.5 Utvalg av respondenter	side 5
2.6 Kjernet teori	side 6
2.7 Forskningsdesign	side 6
2.7.1 Universell Utforming	side 7
2.7.1.1 GAP-modell	side 7
2.7.2 Observasjoner	side 8
2.7.3 Intervjuer	side 9
2.7.3.1 Jens Lasse	side 9
2.7.3.2 Birgitte Reitan	side 9
2.7.3.3 Kari Dahl Liavaag	side 10
2.7.4 Travellogg	side 10
2.7.4.1 Birgitte Reitan, rullestolbruker på Østern Brug	side 10
2.7.4.2 Kari Dahl Liavaag – Rideterapeut ved Østern Brug	side 10
2.7.5 Kreative metoder	side 11
2.7.6 Avgrensninger	side 12
3.0 Litteratur- og informasjonskilder	side 12
3.1 Forskningsartikler	side 12
3.2 Bøker	side 12
3.3 Filmer	side 13
4.0 Konsept – Konseptcollage	side 14
5.0 Skisser	side 15

6.0 Faglige valg	side 16
6.1 Form og farger	side 16
6.2 Materialer	side 19
6.3 Lys	side 20
7.0 Oppsummering	side 22
8.0 Takk til	side 24
9.0 Litteraturliste	side 25

Vedlegg

- Vedlegg nr 1: Intervju, Jens Lasse
- Vedlegg nr 2: Intervju, Birgitte Reitan
- Vedlegg nr 3: Intervju, Kari Dahl Liavaag
- Vedlegg nr 4: Travel logg, Birgitte Reitan
- Vedlegg nr 5: Travel logg, Kari Dahl Liavaagz

1.0 Innledning og problemstilling

I min bacheloroppgave skal jeg å utdype meg i universell utforming i stall og rideanlegg som også skal være bærekraftig. Å jobbe med et rideanlegg er noe som skiller seg godt fra mine tidligere oppgaver gjennom studiet, og jeg får dermed utfordret meg innenfor noe nytt og annerledes for meg.

Problemstillingen jeg har satt for denne oppgaven er:

”Hvordan kan man tilrettelegge et rideanlegg best mulig for mennesker med funksjonsvansker, slik at de kan bevege seg mest mulig fritt og selvstendig, samt ivareta stallens funksjoner for hesten, og skape godt design for alle som er mest mulig bærekraftig?”

Jeg ønsker i mitt prosjekt å skape løsninger som er til glede og fordel for alle, som også er estetisk vakre. For meg er det viktig å tenke på at funksjonshemming ikke er noe man har, men noe man får i møte med omgivelsene om omgivelsene ikke er i balanse med personens forutsetninger. Derfor ønsker jeg å tegne et rideanlegg med løsninger som kan tilrettelegge for fri bevegelse for flest mulig mennesker med ulike funksjonsnedsettelse.

2.0 Mål for prosjektet

2.1 Bakgrunn for prosjektet

Etter å hatt en erfaring med terapiridning ser jeg at dette er svært givende for personer med funksjonsvansker. Det å kunne ri som med nedsatt funksjon gir en enormt frihetsfølelse, mestringsfølelse og glede. Noe jeg selv kjente på kroppen etter å ha hatt et skadet bein hvor det å gå var vanskelig, men med en gang jeg kom meg opp på hesten glemte jeg helt at jeg hadde nedsatt funksjon.

Selv om hesten og ridningen får en til å glemme sine funksjonsvansker, så gjør dessverre ikke stallen og rideanlegget det samme. Mange med funksjonsvansker er totalt avhengig av assistenter.

Derfor ønsker jeg å kunne skape gode løsninger som kan bidra til at personer med funksjonsvansker kan bevege seg mest mulig fritt på egenhånd, også utenom salen.

2.2 Problemområdet

Problemområdet for oppgaven er å tegne en stall med universell utforming, tilpasse stallen både hesten og den funksjonshemmede på en praktisk og trygg måte for begge. I dag er det generelt lite, eller svært dårlig universell utforming i slike bygg. Ønsker derfor å kunne jobbe med dette problemområdet for å videre utvikle gode løsninger.

Innenfor universell utforming er det mye teori og lover om hvordan man skal tilpasse interiøret best mulig for alle, dette må behandles og anvendes godt, samt at jeg vil prøve å finne andre og kanskje bedre løsninger for målgruppen.

2.3 Formålet med prosjektet

Ved dette prosjektet ønsker jeg å kunne skape gode ideer og løsninger som vil gjøre hverdagen lettere for personer med funksjonsvansker som ønsker å drive med hest. Resultatene kan benyttes av offentlige rideanlegg samt private som ønsker/allerede driver med hest, og trenger å tilpasse deres stall og rideanlegg enda bedre deres behov. Jeg ønsker å oppnå resultater som kan føre til en lettere og bedre hverdag for personer som ellers står ovenfor mange utfordringer. Disse personene har også et stort ønske om å være i stand til å klare mest mulig på egenhånd. For å kunne det, må interiøret være best mulig tilrettelagt for det, noe jeg ønsker å bidra med.

2.4 Problemstilling og underspørsmål

”Hvordan kan man tilrettelegge et rideanlegg best mulig for mennesker med funksjonsvansker, slik at de kan bevege seg mest mulig fritt og selvstendig, samt ivareta stallens funksjoner for hesten, og skape godt design for alle som er mest mulig bærekraftig?”

- Hva må til for å tilrettelegge en stall best mulig for en person med synsvansker?
- Hvordan kan man tilpasse en stall best mulig for rullestolbrukere/nedsatt gangføre?
- Hvordan kan man gjøre en stall og et rideanlegg mest mulig trygg for personer med nedsatt funksjon?

2.5 Utvalg av respondenter

- Birgitte Reitan, deltager i VM i para-dressur med cerebral parese.
- Jens Lasse Dokkan, deltager i Paralympics med cerebral parese.

- Kari Dahl Liavaag utdannet ridefysioterapeut og lang erfaring innenfor terapiridning for funksjonshemmede.

Jeg skal intervju både fagpersoner og brukerne selv innenfor dette feltet for å få ulike perspektiv i datainnsamlingen, ettersom fagpersoner innenfor feltet innehar av mye erfaring og kunnskap innen feltet på en annen måte enn brukerne selv. Slik kan jeg oppnå størst mulig bredde i datainnsamlingen min.

Jeg ønsket å intervju personer med ulike funksjonshemninger, spesielt blinda da jeg har lite erfaring med dette selv, men har ikke lyktes med å få tak i noen jeg kunne intervju.

2.6 Kjernet teori

Lilleng, Harald. 1995. Staller og rideanlegg. Oslo: Landbruksforlaget.

Asmervik, Sigmund. 2009. Universell utforming: byer, hus, parker og transport for alle. Trondheim: Akademika.

I disse to bøkene vil jeg ta utgangspunkt i når jeg jobber med min oppgave, jeg kommer til å kombinere universell utforming skrevet av Lilleng med Asmervik sin beskrivelse av hvordan man skal bygge stall for hesten.

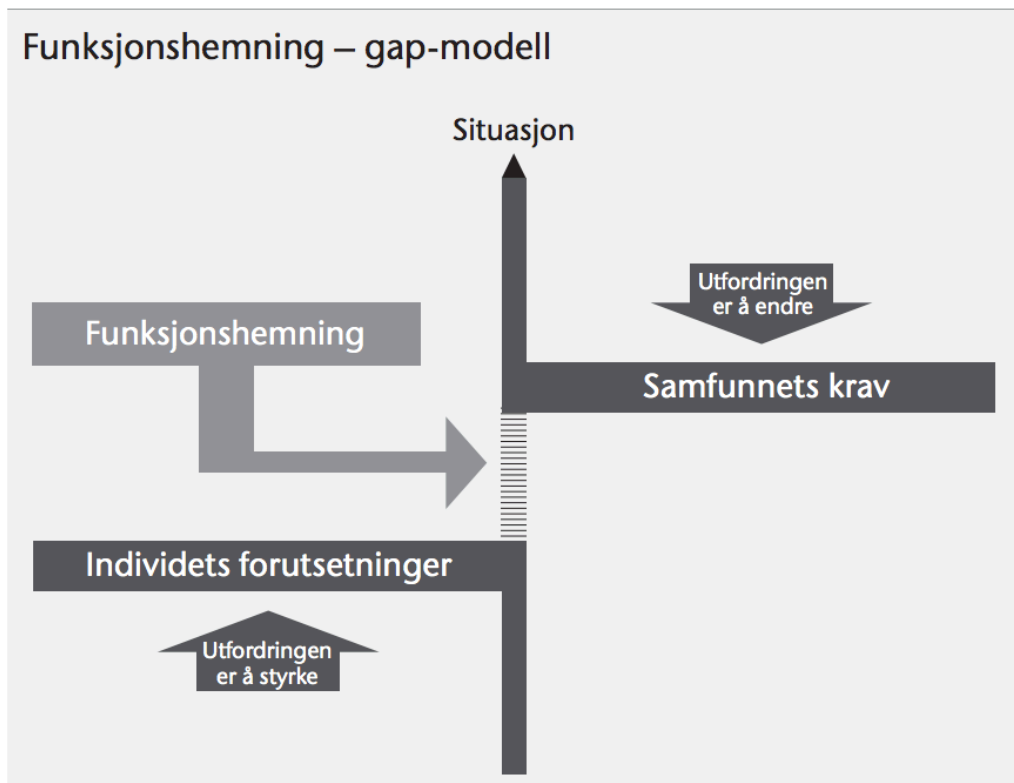
2.7 Forskningsdesign

I min research og datainnsamling har jeg brukt kvalitativ metode i form av intervju og feltarbeid for å oppnå en mest mulig detaljert og informativ datainnsamling, hvor man får med personlige meninger og erfaring i datainnsamling, noe jeg mener er svært viktig for min oppgave.

I feltarbeidet har jeg observert brukerne i stallen, slik at jeg skal kunne kartlegge deres behov og utfordringer i praksis. Da vil jeg kunne se og observere de utfordringer stallen gir og hva som kan forbedres/ endres, kanskje også oppdager utfordringer og løsninger som brukeren selv ikke er klar over.

2.7.1 Universell Utforming

2.7.1.1 GAP-modell

Figur 1. Illustrasjon av begrepet funksjonshemming²⁸.

GAP-modellen er en modell å forklare at funksjonshemming er et misforhold mellom fysisk utforming (samfunnets krav) og individets forutsetninger. Selv om en person har en nedsatt funksjonsevne (skade på, tap av en kroppsdel eller sans), er det ingen selvfølge at nedsatt funksjonsevne får en funksjonshemming. Funksjonshemming oppstår ikke før det foreligger et gap mellom enkeltmennesket forutsetninger og omgivelsenes utforming og krav til funksjon. Med dette menes det at for eksempel en rullestolbruker opplever ikke en funksjonshemming før den skal komme seg inn en dør hvor dørterskelen er for høy (eks. Birgitte Reitan som rir på Østern Brug, se travel-log). Hadde dørene vært lave nok uten dørterskel, ville ikke hun ha opplevd funksjonshemming for å komme seg inn døra.

GAP-modellen forklarer altså funksjonshemming som noe som ikke ligger på personlige forutsetninger, men gapet mellom funksjonsevne og omgivelser. Det er altså omgivelsene

som gir funksjonshemning. Om et barn ikke rekker opp til en ringeklokke som er festet for høyt opp på veggen har omgivelsene ført til at barnet vil oppleve en funksjonshemning, til tross for at alle barnet er frisk og ikke har noen nedsatte funksjoner.

Dette er noe jeg ønsker å fokusere sterkt på gjennom oppgaven. Stallen skal være et sted uten hindringer for personer med nedsatt funksjon, men et sted med minst mulig hindringer for flest mulig mennesker.

Utformingen skal være god for alle, slik at alle kan bevege seg mest mulig fritt rundt – som på hesteryggen, uten å oppleve noen forsterket funksjonshemning i omgivelsene.

2.7.2 Observasjoner

Byggene jeg har valgt å bruke tilhører Østern Brug, som er en stall i Eiksmarka i Bærum kommune, dette er også stallen Birgitte Reitan rir i og har hesten sin på, som er en av de jeg har valgt å intervju. Allerede i hennes første melding etter at jeg tok kontakt med henne forteller hun at stallen er svært dårlig utformet for henne. Noe jeg får tydelig bekreftet når jeg er sammen med henne i stallen. Alle dørene har svært høye dørterskler som hun ikke får sin rullestol over, dermed har hun ikke mulighet til å komme seg opp på tribunen, i cafeen og ikke en gang på toalettet.

Bilde 1: Dørterskel inn til påbygg til ridehall hvor toalett er i første etasje og cafe er i andre.

Bilde 2: Dørterskel inn til stall.

En annen utfordring for rullestolbrukerne i stallen er trapper, eneste måten å komme seg opp til kafeteriaen og tribunen er trapp.

Bilde 1: Trapp opp til tribune.

Bilde 2: Trapp opp til kaféen.

2.7.3 Intervjuer

2.7.3.1 Intervju over mail med Jens Lasse Dokkan

Det første intervjuet hadde jeg med Jens Lasse, han er 55 år gammel og har cerebral parese. Jens har drevet med terapiridning siden han var 4 år gammel. I 1988, da han var 27 år gammel, startet han å konkurrere innen dressurridning, senere har han også deltatt i paralympiske leker for Norge, og har vunnet flere medaljer både i OL, NM og VM.

Jens forteller han er avhengig av noe ved påstigning, og i dag bruker han en gardintrapp. Han bruker rullator for å komme seg rundt, og derfor er trapper og dørterskler noe utfordrende for han.

Når jeg spør han om hvordan hans drømmestall hadde sett ut forteller han:

” En drømme stall skal være oppvarmet på vintertid, være på et plan, god belysning, boksene skal være i nærheten av vaskespilt og pusse/stelle/oppsalingsplass, salrommet skal være i nærheten av stelleplassen, stelleplassen skal ha salknagger og knagger til hodelag, det skal være god plass for rullestol i stelleplassen sammen med hesten, vaskespiltet skal ha godt fall til sluk og et godt sluk for å unngå vann søl. Alle dører skal ha elektrisk døråpner.”

I intervjuet stilte jeg dette spørsmålet for å få respondent til å ta å bruk den kreative metoden ”drømmescenario”. Jens er likevel realistisk i sine ønsker. Og jeg har videre i mitt arbeid prøvd å tilfredsstille flest mulig av disse ønskene.

2.7.3.2 Intervju i person med Birgitte Reitan

I andre intervju intervjuer jeg Birgitte Reitan. Hun er født med noe som heter AMC, som har ført til at hun har flere bøyd ledd som er i feilstilling, i tillegg til muskeltap. Dette fører til at hun ikke kan gå, men hun forteller at den største utfordringen er at ryggen hennes er 110 grader skeiv.

Hun rir ved Østern Brug som er anlegget jeg bruker i min oppgave. Stallen er dårlig tilpasset rullestolbrukere, og de høye dørtersklene fører til at hun faktisk ikke kan komme seg inn de fleste stedene (ikke en gang toalettet, tribunen eller kafeen er tilgjengelig for henne!)

Da jeg spurte hvilke hjelpemidler i stallen hun savner, forteller hun at det er bare ramper hun savner, også når jeg stiller mitt siste spørsmål om hva hun trur en best mulig stall for personer med funksjonshemninger trenger.

2.7.3.2 Intervju i person med Kari Dahl Liavaag

I siste intervju, intervjuer jeg Kari Liavaag, hun er utdannet ridefysioterapeut, og har jobbet med terapiridning på Østern Brug i 6 år. Hun forteller at det ikke har vært terapiridning her før hun startet. Tidligere har hun jobbet rundt om i landet på flere andre staller, blant annet i Lier, Tanum og Nord-Norge.

Ettersom Kari har vært i stallen i mange år også under flere ulike arrangementer prøver jeg å kartlegge plassbehov ved både tribune og kafeen. Hun forteller da at begge deler stort sett tilfredsstillende, men kunne ved noen anledninger vært ønskelig at det var større. Derimot ser hun ikke for seg at det kunne vært mindre. Derfor kunne jeg ikke bruke noe av den eksisterende plassen innendørs, og måtte finne på løsninger utenfor for å kunne lage en lang nok rampe.

Kari påpeker også behovet for en god påstigningsrampe, som også er vel plassert enten foran stall, eller nær ridehallen, men samtidig ikke i veien.

2.7.4 Travellogg

2.7.4.1 Birgitte Reitan, rullestolbruker på Østern Brug

Ved besøk i stallen sammen med Birgitte Reitan fikk jeg observert hvor lite tilgjengelig de fleste områder var for henne, for det meste tok hun det greit. Men når hun forteller at hun ikke en gang får kommet seg på do, legger jeg merke til at hun forståelig nok synes det er ganske kjipt.

For henne var det viktigste å få bort dørtersklene som hindret hennes tilgang til de fleste rommene. Men jeg observerer at hun liker å stå sammen ved påsaling av hesten, og tenker derfor på det Jens sa i intervjuet om en stelleplass med god plass til rullestol ved hesten. Han hadde også nevnt at det var ønskelig at alle dørene har elektrisk døråpner. Noe jeg også ser vil vært til stor hjelp for Birgitte.

Ettersom Birgitte veier ufattelig lite, var det ingen problem for ridelærer å løfte henne opp på hesten. Derimot ser jeg at de som skulle trenge det har kun en ufattelig liten og dårlig rampe for påstigning i hjørnet av banen.

Birgitte forteller denne rampen står fast, og kan dermed ikke fjernes når det skal foregå konkurranser og annet som krever at banen skal være i 20m x 60m. Ikke bare hindrer den konkurransekravene, men den kan også være til fare for ekvipasjene.

2.7.4.2 Kari Dahl Liavaag – Rideterapeut ved Østern Brug

Kari Dahl Liavaag jobber som rideterapeut på Østern Brug, og har lang erfaring med ulike funksjonshemninger i stallen.

I intervjuet legger jeg spesielt merke til hennes ønske om gode påstigningsramper, hun tar meg med rundt i stallen og viser meg det som finnes fra før. Og da er det alt fra små krakker på gårdsplassen til en større rampe plassert langt borte fra stallene og ridehallen. En god påstigningsrampe tar plass, og det er også nødvendig å ha den plassert på et trykt og god sted i tillegg.

2.7.5 Kreative metoder

Som kreativ metode har jeg hovedsakelig brukt drømmescenario. Da har jeg selv tar for meg hva som kan være den mest optimale løsning om det ikke var noen begrensninger. Samt at jeg har i intervjuet spurt respondent hva de trur ville vært en best mulig stall for alle funksjonshemninger. Respondentene kom med mange gode ønsker, som blant annet elektrisk døråpning på alle dører, god stalleplass for hesten hvor det også er plass til rullestol. Ramper som gir tilgjengelighet for rullestolbrukere til alle rom. Samt store gode påstigningsramper med plass til både rullestol og hjelper, som også er plassert i nærheten av stall/ridehall, men som likevel ikke er i veien.

2.7.6 Avgrensninger

Østern Brug er et rideanlegg bestående av 8 bygg, bl.a. 2 ridehaller og flere stallbygninger samt andre bygg. Jeg har derimot valgt å avgrense det til 2 bygg, da det i realiteten ville vært kun nødvendig for funksjonshemmede å bruke kun et stallbygg og en ridehall, ettersom at det er de færreste i stallen som har funksjonstap.

3.0 Litteratur- og informasjonskilder

3.1 Forskningsartikler

I mitt arbeid av denne oppgaven har jeg brukt Byggforsk SINTEF som verktøy for å finne ut og forstå hvilke mål og utforminger som egner seg best for ulike funksjonshemninger.

Blant annet har jeg fulgt kravene for dimensjoner i forhold til rullestol, hvor passende dørbredde er 1000mm og høyde for elektrisk døråpner er 1000mm. Samt at jeg har fulgt Byggforsk anbefaling i forhold til helling på ramper som bar max være 1:12.

I forhold til synshemmede har jeg fulgt Byggforsks anbefaling når det kommer til bruk av kontraster på dører, og kontrast mellom vegg og gulv. Slik er det lettere for svaksynte og kunne orientere seg i rommet.

I stallen, hvor det kan være mye støy, mange hester og folk, og dermed ekstra vanskelig å orientere seg har jeg da brukt ledelinjer i gulv, slik at blinde/svaksynte trykt og enkelt kan bevege seg fritt i stallen.

3.2 Bøker

I boken "Interiørarkitektur" har Ellen Klingenberg samlet flere ulike tekster om interiørarkitektur. "Arkitektur for sansene" er en av tekstene i denne boken, skrevet av Camilla Ryhl, original tittel "Architecture and the Senses".

Ettersom jeg tidligere i mitt research arbeid hadde funnet lite om hvordan arkitektur virker på synshemmede, var denne en viktig og god tekst for meg. Ryhl skriver om hvordan alle typer sanser påvirkes av arkitekturen, og hvordan vi kan bruke det til å skape god arkitektur for alle.

For synshemmede er dagslys en god kilde å bruke. Naturlig lys er det mest tilfredsstillende for de fleste synshemninger. Samt at synshemmede kan ha vanskelig for å navigere med sterke

kontraster i lyset, dermed kan det å ha mye innslipp av dagslys føre til mindre kontraster fra inne og ute lys og det vil være lettere for synshemmede (Klingenberg 2015, 181).

Dagslys og vinduer for å kunne se ut er også vesentlig for hørselshemmede, da det kan tilfredsstillende behovet for visuell kontroll over rommet man er i, samt det som skjer utenfor – man må kunne se det som ikke kan høres.

Hørselshemmede forteller hun kan bli blaget av visuelt støy, som kan oppleves på samme måte som bråk (Klingenberg 2015, 189). Derfor har jeg bestemt meg for å gi bygningen kontraster som skal gi nødvendig informasjon til synshemmede, men holdt igjen på resten for å unngå visuelt støy for hørselshemmede.

3.3 Filmer

Ridning for alle – Ellen Trætteberg.

Filmen omhandler ridning med funksjonshemning, og er delt i ulike kapitler:

- Ryttere med synshemning
- Ri med bevegelsehemning
- Krav til assistenter
- Krav til hest
- Utdanning
- Konkurransen
- Av- og påstigning
- Hjelpemidler

I filmen får jeg et tydelig innblikk i hvordan terapiridning og funksjonshemning i stallen kan skje med en best mulig tilrettelegging. Jeg får et tydelig innblikk i hvordan det er for de ulike funksjonshemninger å være i stallen og hvilke utfordringer det fører med seg.

Trætteberg viser i et eget kapittel hvordan påstigning bør gjennomføres med funksjonshemmede, og hvor viktig det er med god plass til også hjelpere som skal hjelpe om den funksjonshemmede. Hun viser frem ulike påstigningsramper, samt krav for størrelsen på disse.

4.0 Konsept – Konseptcollage

I BALANSE MED ARKITEKTUREN

Når en er i balanse med omgivelsene vil de unødige utfordringene elimineres, man kan bevege seg fritt og uhemmet i balanse med arkitekturen.

Funksjonshemming er ikke noe man har, men noe man får i møte med omgivelsene om omgivelsene ikke er i balanse med ens funksjonsevner. Med den riktige balansen vil man oppleve en frihet til bevegelse, både i arkitekturen, og på hesteryggen.

- I balanse med arkitekturen

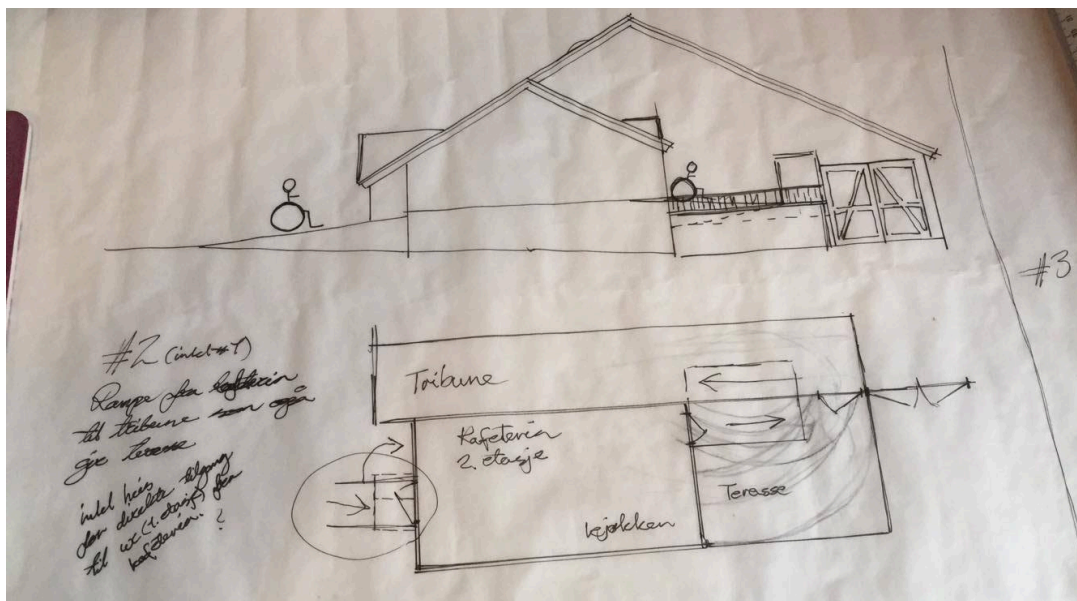
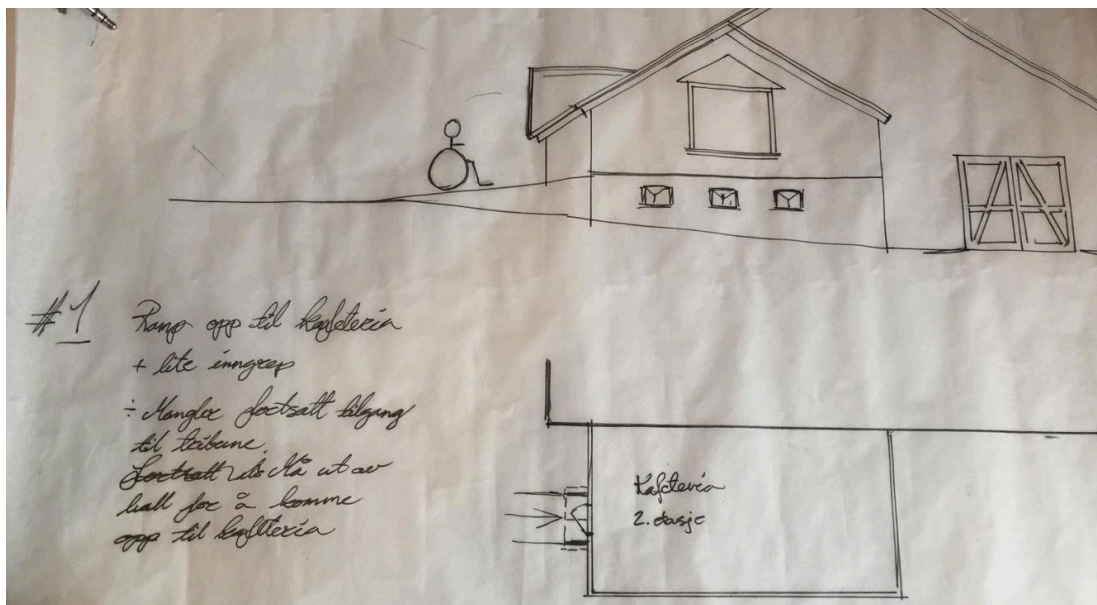
I balanse med hesten kan et menneske uten ben gå sammen med hesten. En blind person kan finne fram veien sammen med hesten på tur. Hesten kan tilpasse seg personers funksjonsevner, og dermed eliminere funksjonshemming, dette kan man spesielt se på Paralympics, hvor blinde, ryttere uten armer eller ben, sammen med hesten kan gjennomføre en konkurranse på topp nivå.

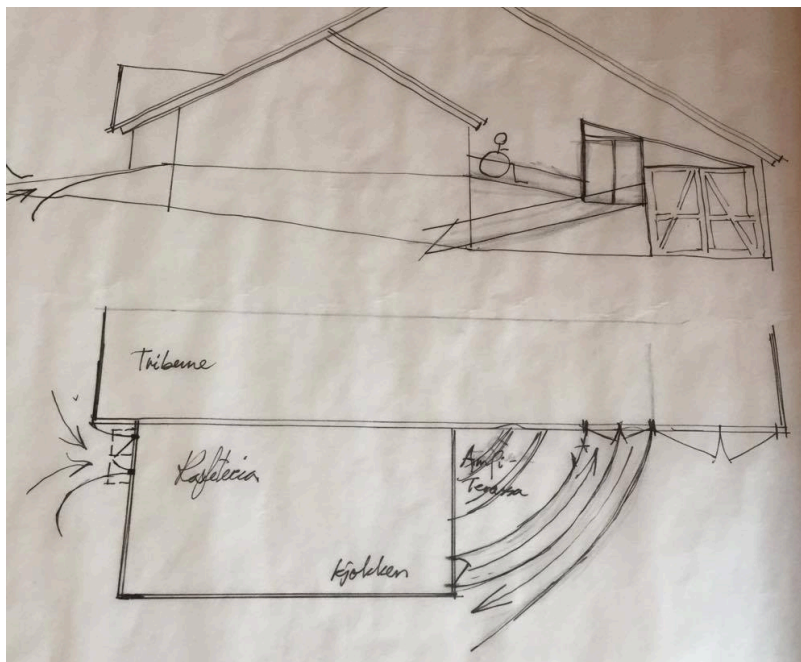
I konseptet mitt ønsker jeg å fokusere på den naturlig balansen man trenger, den balansen man har mellom seg og hesten og den balansen man har med omgivelsen. Om omgivelsene er i balanse, vil hindringene forsvinne. For hindringene ligger ikke i personen uten ben, hindringene ligger i trappene som rullestolen ikke kommer seg opp.

Ved naturlige og organiske former vil arkitekturen gi gode omgivelser i balanse med de fleste funksjonshemninger. Slik at alle vil ha et sted i balanse med hverandre, til tross for sine ulike behov.

5.0 Skisser

Min største utfordring var å finne en god løsning slik at en lett kan komme seg opp til tribunen og 2. Etasje. Her er noen av skissene mine i prosessen.

6.0 Faglige valg

6.1 Form og farger

Ettersom universell utforming har vært mitt hovedfokus i denne oppgaven, var det en selvfølge å først å fremst ta forbehold om hva som er viktig i forhold til best mulig tilrettelegging, og skape noe estetisk utfra det.

Det første jeg startet å jobbe med var å finne en løsning som kunne gjøre alle rom like tilgjengelig for rullestolbrukere. I stallbygningen som er hovedsakelig på et plan (sett bort i fra høyloftet), var dette en enkel sak. Dører ble senket, dørterskel fjernet og elektrisk døråpner satt inn.

I ridehuset var dette en noe større utfordring, tribunen var allerede litt for liten, ridebane-delen var 20x60m slik som er krevd for konkurranser, og kan dermed ikke bli noe mindre. Kafee, toalett og kontordelen var også i utgangspunktet nok trangt.

Jeg valgte derfor å komme med en Niemeyer-inspirert rampe på utsiden av bygget.

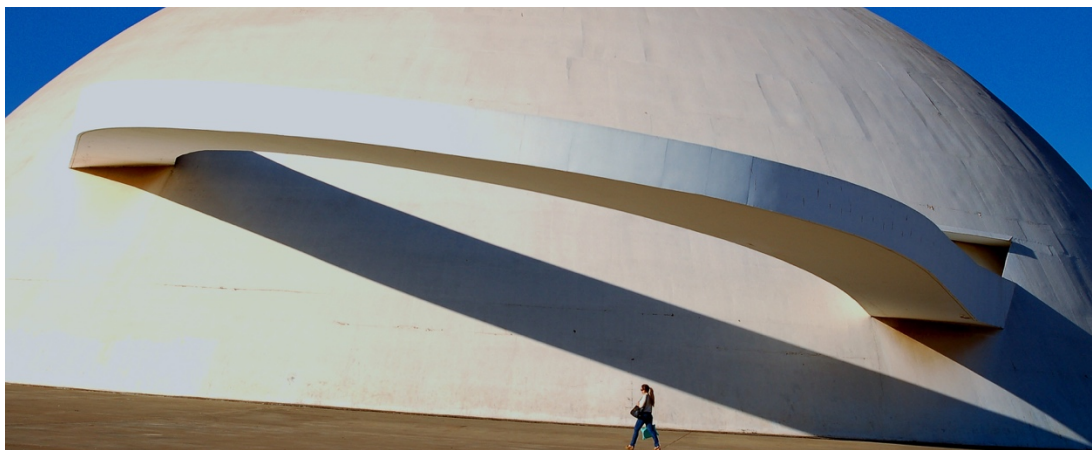
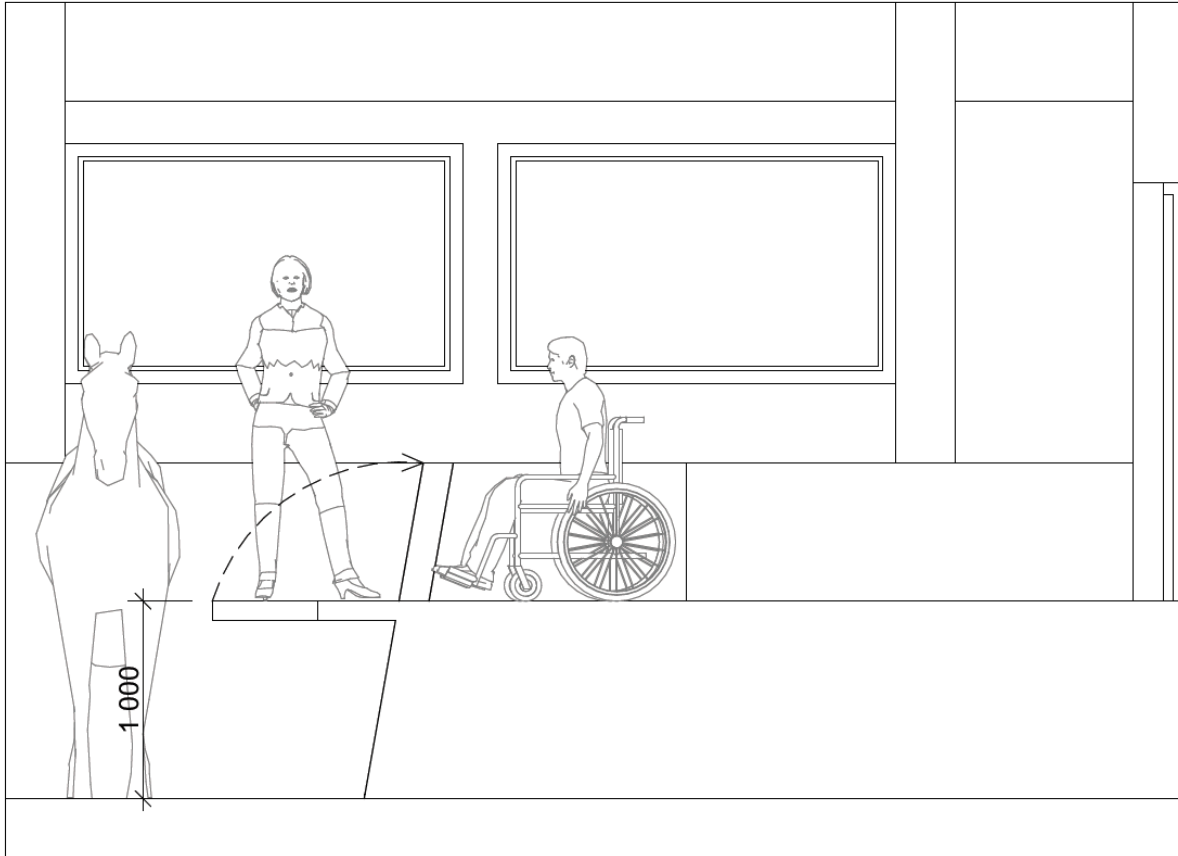

Foto: nasjonalmuseet i Brasilia.

Slik kunne jeg skape noe stort nok til å tilfredsstille max-kravene på helling av rampa, samt skape noe estetisk som gir en opplevelse for alle. Den ellers litt trange kafeen er nå blitt utvidet med veranda. Slik at det på sommeren vil være fine muligheter for å sitte ute i solen. Stallområdet har i dag ingen egnede steder å sitte ute, så dette er noe som vil være nødvendig. Rampene har en elegant sving fra første etasje, opp til tribunen og videre opp til kafeen i andre etasje. Formen har en myk sving som svaksynte lett kan følge og kjenne ved å holde seg til rekkverket.

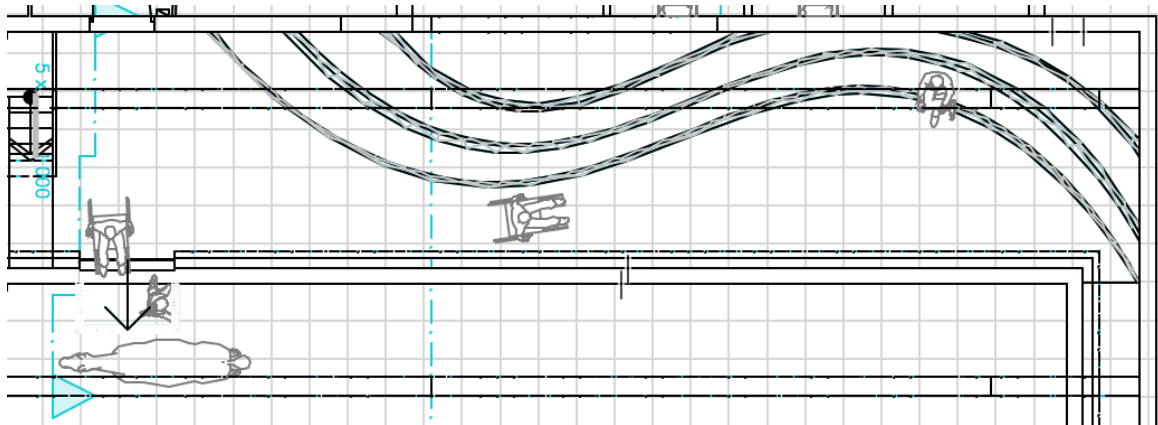
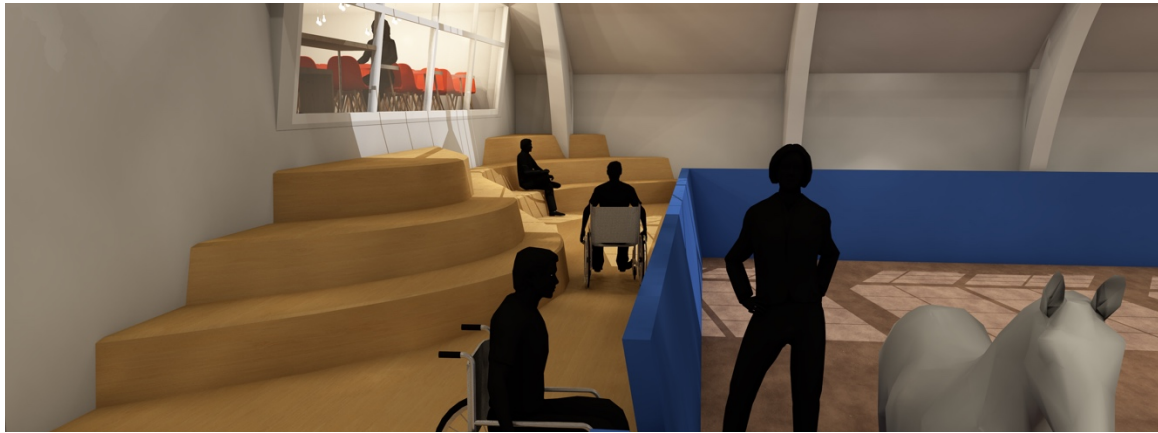
Rampen som tar deg opp til tribunen fungerer også som en påstignings-ramp, siden øverste del av rekkverket på tribunen kan legges ned og brukes som påstigningsramp. Slik kan jeg spare mye plass for påstigningsramp i ridehallen, bevare størrelsen på ridebanen og likevel ha påstigning redd ved (nei faktisk på) ridebanen – uten å måtte bruke mye krefter på å løfte/flytte ramp.

Den eksisterende tribunen er umulig å komme seg opp på, men i tillegg er det vanskelig for rullestol brukere å finne plass å plassere seg.

Tribunen jeg tegnet er et stort stykke tre, pusset og formet i en organisk form. Formen er slik at den delvis gir sitteplass i tre høyder samt at den gir et naturlig rom til at rullestoler kan stå parkert mitt i. Det er også lett for blinde med stokk å lett kunne føle seg fram på tribunen.

Ridebanen har et blitt gjerde som gir en god kontrast til ridehallens ellers lyse farger. Det vil dermed bli en tydelig kontrast som kan bli lett å se og orientere seg på banen, uten at det ellers er for mange forstyrrende kontraster som kan virke som ”bråk” for hørselshemmende.

6.2 Materialer

Ved valg av materialer har jeg fokusert på kvalitet for sitt bruk, samt at det også må være miljøvennlig og bærekraftig.

I stallbygningen har jeg valgt å beholde betonggulvet som allerede eksisterer der, betong er det som egner seg best, da det er slitesterk og lett å koste og gjøre rent for spon og møkk. Skille mellom stallbåsene er av rød murstein, og av hensyn til ubehagelige kontraster har disse blitt malt til grått. Dørene til stallbåsene er skiftet ut til Tibox – Cityboxen som er en solid stålkonstruksjon med bambu heltre boksplank på nedre del av døren. En solid løsning som lett kan tas ned, og brukes om igjen andre steder. Noe som er bærekraftig, til tross for stålkonstruksjonen, ettersom den kan holde i mange år og gjenbrukes i samme form.

Ridehuset har jeg bevart samme underlag på banen, som består av Ecotrack som er en blanding av tekstil- og gummi fibre og bundet sammen med voks. Det er et sunt underlag for hestens ben som også er støv fri. Noe som er bra både for hest og rytter.

Tribunen er laget av heltre, den er satt sammen av flere biter tre formet og pusset ned til en organisk form. Her tenker jeg det er fint mulig å kunne bruke rester av ødelagte gjerder og annet tre materiale i stallen som er blitt ødelagt eller ikke lenger brukes. Tre er et fint materiale å bruke på tribunen da det er slitesterkt og kan pusses om nødvendig og kan se ut som ny igjen i mange år. Det er også et materiale som holder en behagelig temperatur i motsetning til plast eller stål som kan bli iskaldt eller brennende varmt.

I kafeen har jeg valgt et miljøvennlig blått linoleum gulv fra Forbo. Linoleum er et gulvbelegg som er laget ved å blande ulike naturlige materialer, til fordel både for miljøet og inn klimaet. Gulvet er lett å vedlikeholde og mykt å gå på. Fargen på gulvet er blå, slik at det står i kontrast til vegger og møbler og blir lettere for synshemmede å orientere seg i rommet. Samme gulv har jeg også i 1. etasje, inne på kontor, lager og toaletter. Linoleumsgulv egner seg godt også på våtrom.

Spisebordene er fra Offecet og er i tre, samme med stolens ben fra samme leverandør. Stolens sete er trukket i slitesterk ull fra Svensson. Jeg har bevisst valgt å gå for møbler i ull og tre da dette er slitesterke og gode materialer som også er svært miljøvennlige.

Kjøkkenet har jeg valgt å ha benkeplate i heltre, heltre er et miljøvennlig valgt, samt at det kan holde seg like fint i mange år, og kan slippes ned til å se nytt ut igjen om det skulle få skader eller annen slitasje.

6.3 Lys

Overgang fra lys inne i større bygninger og lyset ute kan ofte bli stort, spesielt på sommeren når solen skinner ekstra. Da kan det ofte føles mørkt inne til tross for god belysning i utgangspunktet. Med hensyn til synshemmede har jeg fokusert på ekstra god belysning hvor jeg har vinduer i taket for å slippe inn mest mulig naturlig lys. Slik unngår man store forskjeller fra lyset inne og ute, som ofte kan være en stor utfordring for synshemmede.

Eksisterende ridehall

Tegnet ridehall

I stallen har jeg valgt å fjerne deler av himlingen opp til 2. Etasje slik at himling for 1. Etasje trekker helt opp til yttertaket hvor jeg har plassert vinduer i taket og slipper dagslys inn i stallen. Den åpne himlingen bidrar også til en bedre romfølelse, hvor det tidligere var et lavt tak i en lang gang som føltes tungt.

Eksisterende stallgang

Tegnet stallgang

7.0 Oppsummering

”Hvordan kan man tilrettelegge et rideanlegg best mulig for mennesker med funksjonsvansker, slik at de kan bevege seg mest mulig fritt og selvstendig, samt ivareta stallens funksjoner for hesten, og skape godt design for alle som er mest mulig bærekraftig?”

Ved denne oppgaven ønsket jeg å skape et rideanlegg for alle, med en universell utforming som skal gi en fordel for alle og ikke bare være noe ekstra for å fungere. I tillegg ønsket jeg at den universell utforming også er estetisk vakker.

I starten av oppgaven dro jeg mye til Østern Brug, hvor jeg observerte terapiridning og var sammen med Birgitte Reitan på ridning, samt intervjuet rideterapeut Kari Liavaag. Det jeg først la merke til var dører med for høye dørterskler samt mangelen på ramper slik at rullestolbrukere lett kan få tilgang til rommene uten hjelp. Spesielt ille var det at det ikke var mulig for rullestolbrukere kunne komme seg på toalettet, samt at det ikke var mulig å komme seg opp til andre etasje. Her trengte jeg en rampeløsning og som inspirasjon har jeg sett mye til Oscar Niemeyers arkitektur, som har veldig vakre og kreative løsninger på rampene til sine bygninger. Spesielt ble jeg inspirert av rampen han har tegnet til nasjonal museet i Brasilia. Rampen jeg tegnet til utsiden har også en veranda, slik at kafeen som ellers er litt trang, og uteområdet som i utgangspunktet ikke har noen gode sitteplasser, hvor man kan nyte lunsjen i sola, å har jeg nå også skapt et uteområde som kan nytes av alle.

Videre i research arbeidet leste jeg en artikkel av Camilla Ryhl i boken interiørarkitektur hvor hun beskriver hvordan rommet påvirker både synshemmede og hørselshemmede.

Synshemmede er avhengig av god belysning og lite kontraster i belysningen, mens hørselshemmede trenger utsyn og lite visuelt støy. Med hensyn til dette har jeg åpnet opp himlingen med vinduer for lysinnslipp, slik at det blir lite kontraster i ute og inne lys. Samt at jeg har valgt å ha dører i natur, i kontrast med vegger som er i hvitt. Slik blir det en kontrast som hjelper de svaksynte, men som ikke blir for forstyrrende for hørselshemmede.

En annen utfordring var påstigningsramper, i research arbeidet mitt så jeg at stallen allerede har svært dårlige løsninger, rideterapeut Kari Liavaag utlyste et ønske om en stor god rampe som er plassert i nærheten av enten stall eller ridehallen, men som heller ikke er i veien for noen. Her arbeidet jeg med å skape en løsning som tilfredsstiller flere behov. I ridehallen går en rampe fra utsiden opp til tribunen, hvor en del av gjerde på tribunen kan legges ned for å bli en påstigningsrampe. Slik unngikk jeg også at påstigningsrampen tar plass, selv om det likevel i ridebanen. Utenfor stallen tegnet jeg en løsning hvor trappen opp til høyloftet er delvis påstigningsrampe. Rampen ble da plassert rett utenfor stallen, men likevel ikke i veien for andre.

Generelt sett gjennom oppgaven har mitt mål vært å tilpasse stallen for alle, også slik at alle skal kunne ha til fordel av løsningene som jeg har tegnet. Samtidig som jeg ønsker å skape løsninger som både er funksjonelle og estetiske.

8.0 TAKK TIL

Til slutt ønsker jeg å takke alle som har støttet og hjulpet meg gjennom mitt arbeid av min bacheloroppgave. Jeg takker Jeremy Williams som har vært min veileder gjennom arbeidet, og har gitt meg god konstruktiv kritikk slik at jeg har fått løftet oppgaven min enda mer, og har kunne følt meg trygg på løsningene jeg har kommet fram med.

Dernest ønsker jeg å takke Jens Lasse Dokkan, Kari Dahl Liavaag og Birgitte Reitan for å ha stilt opp til intervju i mitt research arbeid slik at jeg har kunne tilegnet meg god og viktig informasjon om behovene rundt universell utforming i stallen. Jeg vil uttrekke en spesiell takk til Birgitte Reitan som har latt meg bli med opp til flere ganger til stallen sammen med henne, slik at jeg har kunnet observere og stille spørsmål. Birgitte har alltid vært lett tilgjengelig og rask til å svare når jeg har hatt spørsmål.

Selvsagt vil jeg også takke mine foreldre, Anne-Kathrine Olsen og Eilert Ovesen, som alltid har visst meg mye støtte slik at jeg har fått mulighet til å flytte å starte på dette studiet, samt at de har støttet meg gjennom hele løpet.

Til slutt vil jeg utbringe en liten takk til min kusine, Julia Valen, som også driver med design, og har hjulpet meg med den siste finishen på oppgaven.

9.0 Litteraturliste

Forskningsartikler:

SINTEF Byggforsk kunnskapssystemer:

- 220.300 Universell utforming. Oversikt.
 - 220.320 Universell utforming av arbeids- og publikumsbygninger.
 - 220.335 Dimensjonering for rullestol. (m. rampe)
 - 220.345 Tilgjengelighet for synshemmede.
 - 320.100 Menneskers rekkevidde og plassbehov.
 - 323.101 Adkomst til arbeids- og publikumsbygninger.
 - 324.301 Utforming av trapper.
 - 379.201 Toaletter for ansatte og publikum.
- (<http://bks.byggforsk.no>) Lesedato: 29. Januar 2016.

Bøker:

- Asmervik, Sigmund. 2009. Universell utforming: byer, hus, parker og transport for alle. Trondheim: Akademika.
- Lerdahl, Erik. 2007. Slagkraft- håndbok i idéutvikling.. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Trøttestad, Ellen. 2006. Ridning som rehabilitering. Oslo: Akilles – idrettens eget forlag.
- Lilleng, Harald. 1995. Staller og rideanlegg. Oslo: Landbruksforlaget.
- McDonough, William og Braungart, Michael. 2002. Cradle to cradle: Remaking the way we make things. North Point Press.
- Ellen S. Klingenberg (red.) 2015. Interiørarkitektur. Oslo: Scandinavian Academic Press.

Film:

- Ridning for alle – Ellen Trøttestad.
<http://www.bhss.no/ridningforalle/index.html> Lesedato: 29. Januar 2016.

Vedlegg 1 Intervju over mail med Jans Lasse

Det første intervjuet hadde jeg med Jens Lasse, han er 55 år gammel og har cerebral parese. Jens har drevet med terapiridning siden han var 4 år gammel. I 1988, da han var 27 år gammel, startet han å konkurrere innen dressurridning, senere har han også deltatt i paralympiske leker for Norge, og har vunnet flere medaljer både i OL, NM og VM.

Disse spørsmålene stilte jeg henne i forhold til stallens utfordringer for hun:

- *Hvilken stall rir du på?*

Jeg bor og trener i Danmark. Riisgaard heter stallen.

- *Hvor ofte rir du?*

Mellom 3 - 5 ganger i uken.

- *Har du egen hest, eller rir du på rideskole?*

Jeg har 2 egne hester, Heiberg og Cypres.

- *Er du i stallen på egenhånd?*

Da jeg var yngre gjorde jeg det meste med hesten selv, men nå har jeg alltid en som hjelper meg i stallen,

- *Er det noen oppgaver/gjøremål hvor du er ekstra avhengig av hjelp fra andre? Og på hvilken måte da?*

Nå får jeg hjelp til alt som har med hesten og gjøre.

- *Har du noen spesielle hjelpemidler du bruker i stallen?*

Jeg har en to trins gardintrapp som jeg bruker når jeg får hjelp til å komme opp på hesten.

- *Er det noen områder i stallen som er ekstra utfordrende for deg?*

Nei ikke i vår stall. Jeg bruker rullator, og trapper er jo ikke helt enkelt.

- *Er det noen hjelpemidler du føler mangler som du ønsker?*

Jeg har de hjelpemiddelene og den hjelpen jeg har behov for.

- *Til slutt, hva tenker du må til for å oppnå en best mulig stall for personer med funksjonshemning?*

En drømme stall skal være oppvarmet på vintertid, være på et plan, god belysning, boksene skal være i nærheten av vaskespilt og pusse/stelle/oppsalingsplass, salrommet skal være i nærheten av stelleplassen, stelleplassen skal ha salknagger og knagger til hodelag, det skal være god plass for rullestol i stelleplassen sammen med hesten, vaskespiltet skal ha godt fall til sluk og et godt sluk for å unngå vann søl. Alle dører skal ha elektrisk døråpner.

Vedlegg 2

Intervju i person med Birgitte Reitan.

I andre intervju intervjuer jeg Birgitte Reitan. Hun er født med noe som heter AMC, som har ført til at hun har flere bøyde ledd som er i feilstilling, i tillegg til muskeltap. Dette fører til at hun ikke kan gå, men hun forteller at den største utfordringen er at ryggen hennes er 110 grader skeiv.

Reitan er nå 22 år gammel, og har ridd siden hun var 2 år. Hun startet først med terapiridning, men har i den senere tid gått over til dressurridning, hvor hun blant annet har deltatt i VM, og nå jobber mot Paralympics.

Vi er sammen i stallen hun rir på når jeg intervjuer henne, før jeg møtte henne fortalte hun at stallen hun rir på er veldig dårlig tilrettelagt for henne, noe jeg fort legger merke til. Omtrent alle dørene har for høy terskel (omtrent 10cm høy!) slik at hun ikke har mulighet å komme inn med rullestolen på egenhånd. Dette er også stallen jeg har valgt å bruke i mitt prosjekt, da jeg ser at det er mye som kan forbedres her.

- *Hvilken stall rir du på?*

Jeg rir på Østern Brug i Bærum.

- *Hvor ofte rir du?*

Jeg rir omtrent 3-4 ganger i uken, men fram mot stevner blir det mer, mens når jeg har mye skolearbeid foran meg så blir det en del mindre.

- *Har du egen hest, eller rir du på rideskole?*

Nå har jeg lånt en hest fra Danmark som jeg skal ha og trene med fram til Paralympiske leker i Rio i september.

- *Er du i stallen på egenhånd?*

Nei, er sammen med ridelærer.

- *Er det noen oppgaver/gjøremål hvor du er ekstra avhengig av hjelp fra andre? Og på hvilken måte da?*

I stallen er jeg sammen med ridelærer, hun hjelper meg med å gjøre klar hesten, så for det meste rir jeg bare, da stell blir vanskelig for meg.

- *Har du noen spesielle hjelpemidler du bruker i stallen?*

Nei.

- *Er det noen områder i stallen som er ekstra utfordrende for deg?*

Kafeteriaen, toalett, tribunen i det gamle ridehuset er umulig for meg å komme meg til nå.

- *Er det noen hjelpemidler du føler mangler som du ønsker? Noe du kanskje har i hjemmet, men ikke her?*

Mangler bare ramper slik at jeg får tilgang til de ulike områdene

- *Til slutt, hva tenker du må til for å oppnå en best mulig stall for personer med funksjonshemming?*

Det jeg allerede har nevnt.

Vedlegg 3.

Intervju i person med Kari Dahl Liavaag

Kari Liavaag er utdannet ridefysioterapeut, og har jobbet med terapiridning på Østern Brug i 6 år. Hun forteller at det ikke hadde her terapiridning her før hun startet. Tidligere har hun jobbet rundt om i landet på flere andre staller, blant annet i Lier, Tanum og Nord-Norge.

- *Hvilke type funksjonshemninger har de som rir hos deg?*

Jobber med en del som har psykisk funksjonshemning/nedsettelse, samt noen med cp, blinde/svaksynte. Jobber ikke med noen som er blinde/svaksynte som er gangfør.

- *Hva synes du om den universelle utformingen på Østern Brug?*

Det er ingen god løsning av rampe for påstigning av hest, samt dårlig belysning av uteområdet, og mye av severdighetene er ikke tilgjengelig for blant annet rullestolbrukere.

- *Er det noen typer funksjonshemninger som er mer utfordrende?*

De som ikke er gangfør i det hele tatt og er totalt avhengig av rullestol er de mest utfordrende.

- *Hva synes du om den universelle utformingen på de andre stallene du har jobbet med?*

Stort sett ikke noe god universell utforming de andre stedene heller.

- *Hvilke endringer ville du gjort om du kunne forbedret Østern Brug i forhold til universell design?*

Jeg ville hatt en god rampe som er plassert er trykt sted uten biltrafikk, enten oppe ved stallen eller rett ved ridehuset, helts med tak over.

Belysningen på uteområdet er svært dårlig. Det burde ha vært bedre belysning ved inngang til ridehallen og kafeen, samt foran stallene.

Ridehallen burde ha vært isolert og aller helts oppvarmet. I vinter var det så kaldt at vi måtte avlyse ridetimen et par ganger.

- *Er du fornøyd med størrelsen på tribunen? Kunne den ha vært mindre?*

Tribunen skulle gjerne ha vært noe større ved noen anledninger.

Vedlegg 4

Birgitte Reitan, rullestolbruker på Østern Brug

Etter å ha søkt litt rundt på på handikap ridning, kom jeg over Birgitte Reitan. Hun er 22 år gammel og er født med noe som heter AMC, som fører til at kroppen hennes har flere bøyde ledd (bl.a. er ryggen hennes 110 grader skeiv) i tillegg til muskeltap, noe som gjør slik at hun er avhengig av rullestol. Likevel har hun drevet med ridning siden hun var 2 år gammel.

Reitan kom jeg i kontakt med over Facebook, hun virket veldig hyggelig og imøtekommende. Vi avtalte å møtes på Nationalteatret og reise sammen til stallen.

Når jeg kommer fram til møtestedet ser jeg ei ung jente med langt sort hår som sitter i en elektrisk rullestol, skjønner fort at det er henne. Hun ser ikke meg i det jeg går bort til henne, og jeg kjenner at jeg blir litt usikker i det jeg skal til å si hei, men så fort hun ser meg smiler hun og virker veldig hyggelig. På t-banen sitter jeg ytterst på en av setene mens hun plasserer rullestolen på siden. På t-banen er det god plass, men jeg ser for meg at det ikke er like enkelt for henne når hun skal med trikk eller buss hvor det er en del mindre plass. Jeg spør henne om stallen er langt fra trikkestoppet, da forteller hun at hun bruker 5min alene, men at vi nå kom til å bruke 10 min i mitt gå-tempo og ler litt. Selv om Reitan har store funksjonshemninger, virker hun likevel som en jente med humor og ben i nesa.

Ettersom at jeg allerede hadde sett tegninger av stallen som jeg hadde hentet på kommune huset i Bærum hadde jeg allerede fått et inntrykk av hvordan stallen ser ut. Stallen består av flere små og store bygninger, noen nyere enn andre. Da jeg hadde hentet ut tegningene hos kommunen hadde jeg allerede bestemt meg for at jeg ønsket å bruke to av de opprinnelige bygningene, den gamle ridehallen hvor det også er kafe, samt den gamle stallen.

Reitan guider meg rundt på området, hun peker og forteller om bygningene rundt oss, jeg spør om jeg kan gå inn å se i de ulike bygningene, noe hun sier jeg selvsagt kan gjøre. Jeg åpner dørene, tar steget over den høye terskelen som hun ikke klarer å komme seg over. Jeg synes det er litt trist, å la henne stå der utenfor mens jeg lett kan gå inn, men hun virker lite berørt av situasjonen, det har tross alt vært slik hele hennes liv. Vi prater, og jeg spør henne litt om stallen og hva hun synes om den dårlige universelle utformingen på den. Det virker som hun ikke bryr seg så mye av at hun ikke kommer seg inn i de ulike rommene, men når hun forteller at hun ikke får kommet seg på do legger jeg merke til en liten frustrasjon i stemmen hennes. Jeg forstår henne godt, langt borte i ødemarka, sittende i en rullestol og ingen tilgang til toalett kan fort bli kjipt.

Vi drar til stallen hvor hesten hennes skal sales opp, Reitan forteller at hun nå takket være snøen kan komme seg over terskelen, men på sommeren går det ikke. Ridelæreren kommer inn med hesten, hun står for på salingen. Reitan gir meg inntrykk av at hun ikke interesserer seg i å delta med annet enn ridning, men kommer fort på at det faktisk er nokså komplisert for henne.

Hesten er klar, vi drar ned til ridehallen. Birgitte må rundt på andre siden da det bare er den ene døren hun faktisk kommer seg inn. Jeg går opp den smale trappen til tribunen, setter meg ned for å se på. Ridelæreren løfter Birgitte opp på hesten, ettersom Birgitte bare veier bare 25 kilo så dette ut til å være ingen problem.

Birgitte rir rundt i rolig tempo på den mørke hesten sin. Rullestolen hennes står parkert i det ene hjørnet av hallen. Jeg ser rundt i hallen, fanger inntrykk. Dette er en stall på Bærum, og selvsagt er det hengende lysekroner i hallen, jeg ler litt av det. Bærums-folket lever opp til ryktet. Men det er ikke lysekronene som jeg liker best med rommet. Det som fasinere meg mest er de elegante bøyde bærebjelkene som løfter taket høyt over oss.

Vedlegg 5

Kari Dahl Liavaag – Rideterapeut ved Østern Brug

Etter å ha vært i kontakt med dagligleder på Østern Brug fortalte hun meg at de har egen ridelærer spesialisert i terapiridning. Dette anså jeg som en god kilde for mitt research arbeid, jeg tok dermed kontakt med henne over mail og spurte om å kunne møte henne for observasjon av hennes terapitimer og et intervju.

På grunn av t-bane endringene presterte jeg å sette meg på feil t-bane, og kom derfor forsinket til hennes time med terapiridning, heldigvis hadde vi avtalt at intervjuet skulle være etter hennes time. Når jeg ankommer er timen med terapiridning satt i gang. På timen ser jeg en god blanding av barn i 8-12 års alderen (gjetter jeg). Jeg prøver å se hvilke funksjonsvansker de har, men kompetansen min er litt for liten. Men jeg får en oppfattelse av at det er en god blanding. Ene jenta har på seg et belte med handtak hvor to personer holder henne fast på hver side, mens en tredje person leier hesten. De andre barna har også leiery, men de holder seg på hesten selv. Jeg legger spesielt merke til en jente med Downs-syndrom. For 4 år tilbake hadde jeg selv vært støttekontakt for ei jente med Downs-syndrom, som jeg hadde med på ridning. Til tross for at hun ridde hos meg i 2 år var hun svært sjenert og pratet lite, men når hun red og spesielt i litt høyere tempo klarte ikke sjenertheten hennes å holde igjen, gleden var for stor og hun måtte både smile og le. Det smilet og den latteren var så genuin og ekte, at den kan umulig glemmes.

Timen ble avsluttet og alle red ut av ridehallen og opp til stallene. Kari står å saler av en av hestene i det jeg går bort til henne. Til tross for at hun er på jobb i stallen, ser hun stilfull ut i sine rideklær, med håret elegant festet bakover med en spenne. Stilen hennes minner meg om stilen til min tidligere lærer på barneskolen som var halvt britisk, elegant og klassisk.

Hun ser delvis opptatt ut, men føler det passet seg best å ta kontakt med henne nå. Jeg går bort og hilser, hun ser så vidt på meg før hun fortsetter med hesten mens hun fortsatt prater med meg. På mailen hadde hun heller ikke visst noe særlig stor interesse. Samme hadde jeg opplevd med de andre ansatte jeg hadde pratet med, noe som er forståelig, ettersom det er en bransje som består av mye overtid og veldedighet i utgangspunktet. Kari og jeg blir enig om å møtes i kafeteriaen, så jeg går dit å setter meg mens jeg venter på at hun skal bli ferdig i stallen.

I en stall midt i rikeste Bærum, hvor mennesker betaler 9000kr i mnd for å ha sin private hest oppstallet her, kjente jeg meg enda litt mer ukomfortabel da jeg trekker opp PC-en min med partiet Rødt-klistermerket på, vurderte nesten å rive klistermerket av, men ombestemmer meg

kjapt. Til tross for situasjon jeg er i nå, skal jeg ikke la være å stå ut om mine politiske meninger.

Kari kommer inn, jeg har PC-en med spørsmålene mine oppe, men litt vridd mot veggen slik at hun ikke ser baksiden så alt for godt. Hun spør om jeg vil ha en kopp te, jeg takker ja. Mens hun tilbereder teen spør hun meg hva det var jeg studerte, selv om jeg allerede hadde sagt det på mailen. Hun ble litt overrasket av svaret, noe jeg forstår. Det virker kanskje litt på jordet at en interiørstudent har interesse av å intervjuer en ridelærer i forbindelse med sin bacheloroppgave. Så jeg forklarer henne at jeg ønsker å jobbe med universell utforming i stall og rideanlegg, og ønsker derfor å vite mest mulig utfordringene rundt funksjonshemmede i stallen.

Intervjuet flyter mer i en samtale, så jeg prøver å unnlate å følge spørsmålene til punkt og prikke, slik at jeg ikke ødelegger flyten, men passer på å få slengt inn noen av intervju spørsmålene når det passer seg. I det jeg spør henne om tidligere arbeidsplasser for å få informasjon om hva hun syntes om den universelle utformingen på disse stedene forteller hun at hun har jobbet på Hamarøy i Nord-Norge.

Det blir ofte vitsen om at vi nordlendinger kjenner alle her nord, men det blir også nokså ofte bekreftet at det stemmer føler jeg. I det hun nevner Hamarøy drømmer jeg meg tilbake til da jeg var 7 år gammel. Pappa hadde tatt meg med på hyttetur til Hamarøy, og han hadde fortalt at her er det et ridesenter, noe som var mitt høydepunkt ved hele turen. Eieren av ridesenteret var en eldre mann, som heter Sverre. Da vi ankommer lot han meg gå i stallen å velge hest selv. Så jeg tar en rask titt på hestene, fokuserer mest på beina. Jeg elsker hester med langt hår på beina, så jeg valgte den som hadde lengst, og forteller det til Sverre. Han ler godt: ”Oja, du er så tøff at du ska ha deinn høgaste hestn æ har? .. Ja, men det går nu helt fint det.” Pappa ler litt av meg og, Sverre saler på hesten og vi drar på tur ut sammen. På turen fikk jeg for første gang lov til å ri på egenhånd mens Sverre gikk på siden og tok seg en sigarett.

”Kjenner du Sverre?” spør jeg Kari. Øynene hennes gløder, alle som kjenner Sverre liker han svært godt. Hun synes det er gøy at vi har en felles bekjent, og jeg føler straks at vi får en bedre kjemi og at hun liker meg bedre. Vi snakker om våre opplevelser på Hamarøy og om Sverre, før jeg slenger inn mitt siste spørsmål: ”Hvilke endringer ville du gjort om du kunne forbedret Østern Brug i forhold til universell utforming?” – Kari gløder igjen. Nå virker hun mye mer engasjert enn det hun først var da jeg møtte henne. Før hun svarer på spørsmålet spør hun meg om jeg ikke kan presentere oppgaven til ledelsen når jeg er ferdig. Hun forteller videre at hun har ofte jobbet hardt for å få så lite som påstigningsramper på plass i stallen og måtte vise til kravene ved å drive godkjent terapiridning for å få ledelsen til å gi etter.

Vi er på samme side nå, hun forstår at intensjonen min er den samme som hennes. Kari tar meg med rundt i stallen, viser meg blant annet rampene som er i stallen. Hun forklarer godt funksjonen av de, samt utfordringene ved bruken. Jeg setter pris på hennes utdypende forklaring og omvisning, men kjenner jeg blir småbekymret over at jeg ikke rakk å pakke unna tingene mine som ligger forsyningsklar på bordet inne i kafeen. Når vi kommer tilbake til kafeen igjen ser jeg en litt eldre mann, stilfullt kledd i blazer og med stilfulle 60-tallsbriller går bort å ser på tingene mine. Plantegningen ligger brettet ut. Jeg ser PC-en min og telefonen min fortsatt ligger der og blir lettet. Mannen ser på oss i det vi går bort til bordet. Han spør om tegningene og forklarer han er arkitekt og ble derfor litt nysgjerrig. Jeg ble igjen lettet, både fordi jeg var redd han skulle klage på rotet mitt og fordi han kanskje ville være interessert i å diskutere løsninger med meg. Han var gladelig interessert i å diskutere med meg. Vi snakker om størrelser på dører, han forteller at de må være store nok, men heller ikke for stor for da kan de bli for tung å åpne. Han forteller også at den største utfordringen med for bratte ramper er ikke det å klare å rulle opp/ned, ettersom at de fleste er sterke nok i armene/evnt har elektrisk stol, men det at de ofte er for svak i sete og kan skli ut når de skal ned.

På vei hjem er både motivasjonen og selvtilliten på et helt annet nivå enn på starten av dagen.